

МЕТОДИЧНИЙ ПІДХІД ДО ОЦІНЮВАННЯ РІВНЯ ЗАХИСТУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ В УМОВАХ ЦИФРОВИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ

Фісуненко Надія Олександрівна

кандидат економічних наук,
в.о. завідувача кафедри девелопменту нерухомості, фінансів, обліку та маркетингу,
Український державний університет науки і технологій
ORCID ID: 0000-0003-3985-7813

Дзюба Сергій Володимирович

доктор технічних наук,
заступник директора інституту з наукової роботи,
Інститут геотехнічної механіки імені М.С. Полякова
Національної академії наук України
ORCID ID: 0000-0002-3139-2989

У статті обґрунтовано методичний підхід до оцінювання рівня захисту національної економіки в умовах цифрових трансформацій. Доведено, що розширення використання цифрових технологій, удосконалення платформних рішень, інтенсифікація обігу даних, зростання залежності економічних процесів від цифрової інфраструктури та ускладнення зовнішнього середовища змінюють не лише умови функціонування економічної системи, а й логіку її захисту. Встановлено, що традиційні підходи до оцінювання стану національної економіки вже не забезпечують повного врахування цифрових ризиків, технологічної залежності, інституційної узгодженості, інноваційної спроможності та здатності системи до швидкої адаптації в умовах структурних змін. Обґрунтовано необхідність переходу від фрагментарного аналізу окремих показників до комплексного оцінювання, що поєднує класичні макроекономічні параметри з цифрово-інфраструктурними, інституційними, інноваційно-технологічними та зовнішньоекономічними характеристиками. Запропоновано послідовність оцінювання рівня захисту національної економіки, що охоплює формування системи показників, їх групування за функціональними блоками, нормування, визначення вагових коефіцієнтів, розрахунок інтегрального показника та інтерпретацію результатів. Виокремлено макроекономічний, цифрово-інфраструктурний, інституційний, інноваційно-технологічний і зовнішньоекономічний блоки оцінювання, кожен з яких відображає окремий аспект стійкості та захисту економічної системи. Доведено, що запропонований підхід дає змогу підвищити аналітичну обґрунтованість стратегічних рішень, своєчасно виявляти критичні вразливості, здійснювати моніторинг динаміки змін та формувати цілісне уявлення про стан захисту національної економіки. Практичне значення результатів полягає у можливості використання запропонованого підходу для стратегічного планування, моніторингу стану економіки, виявлення критичних вразливостей, підготовки управлінських рішень та вдосконалення державної політики цифрового розвитку й захисту національної економіки.

Ключові слова: захист національної економіки, цифрові трансформації, оцінювання, система показників, інтегральний показник, стратегічне управління, цифрова інфраструктура.

Постановка проблеми у загальному вигляді.

Цифрові трансформації докорінно змінюють логіку функціонування національних економічних систем, впливаючи на способи виробництва, моделі координації економічних відносин, механізми управління та канали створення доданої вартості. Для України це означає, що проблематика захисту національної економіки більше не може розглядатися лише через традиційні макроекономічні параметри, інструменти фінансового чи монетарного впливу. Вона дедалі тісніше пов'язується з розвитком цифрової інфраструктури, ступенем інтеграції платформних рішень, якістю інституційної координації та здатністю держави виявляти й нейтралізувати нові вразливості, що виникають у цифровому середовищі.

Як засвідчує Концепція розвитку цифрової економіки та суспільства України, цифрові технології розглядаються як водночас окремий ринок та індустрія, а також як платформа ефективності й конкурентоспроможності [9].

У такій постановці питання захист національної економіки передбачає не лише реагування на зовнішні чи внутрішні шоки, а й формування такої архітектури управління, яка поєднує економічну стійкість, цифрову спроможність та інституційну узгодженість.

У сучасних умовах цифровізація посилює залежність держави та бізнесу від електронних сервісів, платформних рішень, мережевої інфраструктури, обігу даних і цифрових компетентностей. Водночас виникають і нові ризики: цифрова нерівність, технологічна залежність, розриви між секторами й регіонами, інституційна

фрагментарність, недостатня узгодженість інформаційних систем, обмежена інтеграція даних для прийняття рішень. За таких умов особливого значення набуває питання побудови методики оцінювання рівня захисту національної економіки, здатної охопити як класичні, так і цифрово-зумовлені чинники її економічної стійкості.

Проблема полягає в тому, що значна частина наявних методик або концентрується на вимірюванні рівня цифровізації, або оцінює економічну систему через окремі блоки показників, не інтегруючи їх у єдину систему стратегічної оцінки. Унаслідок цього втрачається зв'язок між цифровими трансформаціями, інституційною готовністю та реальною спроможністю економічної системи до захисту, адаптації та відновлення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Український науковий дискурс щодо цифрової трансформації економіки останніми роками істотно розширився. Дослідження І. Дашко та Л. Михайліченко акцентує на цифровізації економіки як новій реальності України, що зумовлює зміну інституційних та організаційних основ розвитку [4, с. 237–241]. Автори наголошують на тому, що цифрова економіка стає одним із ключових чинників модернізації держави, а темпи поширення цифрових сервісів і web-рішень визначають конкурентоспроможність національної системи у міжнародному середовищі.

Вітчизняні науковці С. Кулакова та О. Житник досліджують цифровізацію економіки України у взаємозв'язку з розвитком E-COMMERCE, підкреслюючи, що цифрова економіка формується через модернізацію інформаційно-комунікаційних технологій та їх проникнення у сферу бізнесу і державного управління [7, с. 196–201]. Таке бачення є важливим для розуміння того, що оцінювання рівня захисту національної економіки має враховувати не лише загальні макроекономічні індикатори, а й ступінь поширення цифрових каналів взаємодії, цифрових сервісів та платформної інфраструктури.

Разом з тим, в своїх дослідженнях О. Берназюк звертає увагу на роль цифрових технологій у сфері публічного управління, доводячи, що цифрова трансформація змінює способи взаємодії держави з громадянами та бізнесом і відкриває нові можливості для підвищення прозорості та результативності управління [1].

У свою чергу, А. Гриценко розглядає цифровий розвиток через взаємозв'язок структури, капіталізації та соціалізації, підкреслюючи складний багаторівневий характер цифрових змін [3, с. 5–20].

У монографії О. Піжук цифрова трансформація економіки України аналізується як феномен економічного зростання та об'єктивний процес зміни моделі розвитку національного господарства. Авторка наголошує на необхідності поєднання державного стимулювання, цифрових компетенцій та безпечної цифрової інфраструктури як умов реалізації потенціалу цифрових технологій [8].

Це положення є принципово важливим для побудови методики оцінювання рівня захисту національної економіки, оскільки воно вказує на потребу враховувати не лише результати цифровізації, а й передумови її результативності.

Цифрову платформізацію стратегічного управління економікою України розглядає О. Вишневський, який визначив, що платформізація це один із механізмів сучасної трансформації системи державного управління та координації економічних процесів [2, с. 5–24].

Водночас В. Кохан аналізує цифрову платформу як інструмент цифрової економіки, звертаючи увагу на її мережеву природу та функції інтеграції учасників цифрової взаємодії [5, с. 29–34].

Поряд з цим праці В. Ляшенка, О. Вишневського, В. П. Вишневського, О. Гаркушенко, С. Князева та співавторів формують ґрунтовну базу для розуміння цифрової модернізації та трансформаційного потенціалу української економіки [7; 10].

Попри вагомість зазначених досліджень, невирішеною залишається проблема побудови саме послідовної методики оцінювання рівня захисту національної економіки в умовах цифрових трансформацій. Наявні дослідження часто зосереджуються або на описі цифровізації, або на характеристиці її наслідків, або на аналізі окремих інструментів стратегування. Натомість питання інтегрального оцінювання, яке поєднувало б систему показників, принципи їх відбору, процедури нормування та інтерпретацію результатів у логіці захисту національної економіки, потребує окремого наукового опрацювання.

Формулювання цілей статті. Метою статті є поглиблення методичного підходу до оцінювання рівня захисту національної економіки в умовах цифрових трансформацій шляхом удосконалення системи показників, уточнення послідовності оцінювання та розроблення інструментарію інтегрального узагальнення результатів.

Для досягнення поставленої мети необхідно вирішити такі завдання: уточнити місце оцінювання рівня захисту національної економіки у системі стратегічного управління; розкрити вплив цифрових трансформацій на структуру вразливостей економічної системи; сформулювати систему показників, релевантних сучасним умовам; розробити послідовність оцінювання та підхід до інтегрування результатів; визначити можливості практичного використання запропонованої методики в державній політиці.

Методи дослідження. Методологічну основу дослідження становлять системний підхід, структурно-функціональний аналіз, методи порівняння, групування, логічного узагальнення, нормування та інтегрального оцінювання. Системний підхід дозволяє розглядати захист національної економіки як багаторівневий процес, що формується під впливом макроекономічних, інституційних, технологічних та зовнішньоекономічних чинників.

Структурно-функціональний аналіз використано для формування блоків показників оцінювання та встановлення взаємозв'язків між ними. Методи порівняння та узагальнення застосовано для критичного аналізу наукових підходів до цифровізації, платформізації та стратегічного управління. Метод нормування використано для приведення різнорідних показників до зіставного вигляду, а інтегральний підхід – для побудови узагальнюючого індикатора рівня захисту національної економіки.

Інформаційною базою дослідження стали верифіковані наукові статті українських авторів, та нормативно-правові акти, що забезпечує достовірність і відтворюваність отриманих результатів.

Результати дослідження. Послідовність оцінювання рівня захисту національної економіки є одним із ключових завдань функціонування національної економічної системи в умовах цифрових трансформацій. Від повноти, системності та багатоаспектності такого оцінювання залежить коректність визначення рівня стійкості економіки, її конкурентоспроможності, адаптивності до зовнішніх викликів, інституційної узгодженості та здатності до інноваційного розвитку.

У сучасних умовах цифровізація не зводиться до впровадження окремих сервісів чи автоматизації адміністративних процедур. Вона змінює архітектуру економічної взаємодії, впливає на швидкість обігу інформації, логіку прийняття рішень, характер ринкової конкуренції та параметри державного управління. Саме тому оцінювання рівня захисту національної економіки має охоплювати не лише класичні макроекономічні індикатори, а й параметри цифрової інфраструктури, інституційної координації, обігу даних, платформних рішень і цифрових компетентностей.

Першим етапом оцінювання виступає формування системи показників. Відбір індикаторів має здійснюватися з урахуванням трьох базових вимог: репрезентативності, вимірюваності та стратегічної релевантності. Інакше кажучи, показники мають відображати суттєві сторони захисту національної економіки, бути придатними до кількісного аналізу та безпосередньо пов'язуватися з цілями стратегічного управління.

У межах удосконаленого підходу доцільно виокремити п'ять функціональних блоків показників: макроекономічний, цифрово-інфраструктурний, інституційний, інноваційно-технологічний та зовнішньоекономічний. Така структура дозволяє врахувати як традиційні характеристики економічної системи, так і нові умови її функціонування, що виникають унаслідок цифрових трансформацій (табл. 1).

Запропонована структуризація показників оцінювання рівня захисту національної економіки створює необхідне методичне підґрунтя для подальшого аналітичного узагальнення результатів. Разом із тим одер-

жання цілісної оцінки потребує не лише виокремлення індикаторів і їх систематизації за функціональними блоками, а й переходу до етапу їх порівняння, інтерпретації та інтегрального узагальнення. Саме такий підхід забезпечує формування комплексного бачення стану економічної системи в умовах цифрових трансформацій.

У зв'язку з цим ієрархічно послідовність оцінювання рівня захисту національної економіки доцільно розглядати як чотири взаємопов'язані етапи: формування системи показників, структуризацію показників за функціональними блоками, нормування показників і визначення вагових коефіцієнтів, розрахунок інтегрального показника та інтерпретацію результатів.

Оскільки показники, що включаються до системи оцінювання, є різномірними за економічним змістом, одиницями виміру та характером впливу на результуючу оцінку, їх необхідно привести до зіставного вигляду. З цією метою доцільно застосовувати процедуру нормування, яка забезпечує уніфікацію вихідних даних та створює можливість для їх подальшого агрегування.

Для стимулювальних показників, зростання яких свідчить про підвищення рівня захисту національної економіки, пропонується використовувати таку формулу нормування:

$$z_i = \frac{(x_i - x_{\min})}{(x_{\max} - x_{\min})} \quad (1)$$

де z_i – нормоване значення i -го показника;

x_i – фактичне значення показника;

$x_{\min}$ та $x_{\max}$ – відповідно мінімальне і максимальне значення у вибірці.

Для дестимулювальних показників, збільшення яких, навпаки, свідчить про зниження рівня захисту національної економіки, доцільно використовувати обернену форму нормування:

$$z_i = \frac{(x_{\max} - x_i)}{(x_{\max} - x_{\min})} \quad (2)$$

Застосування наведених формул дозволяє усунути вплив різномірності показників, забезпечити їх аналітичну співставність та створити основу для подальшого інтегрування результатів. Використання наведених фор-

Таблиця 1

Структуризація показників оцінювання рівня захисту національної економіки*

Блок оцінювання	Зміст блоку	Приклади показників
Макроекономічний	Характеризує загальний стан економічної системи, її стійкість і ресурсну базу	темпи зростання ВВП, інфляція, боргове навантаження
Цифрово-інфраструктурний	Відображає рівень розвитку цифрової інфраструктури та сервісів	доступ до інтернету, рівень цифрових сервісів, відкриті дані
Інституційний	Оцінює якість регуляторного середовища та узгодженість управління	якість урядування, інституційна координація
Інноваційно-технологічний	Відображає технологічне оновлення та інноваційну активність	витрати на науково-дослідні та дослідно-конструкторські роботи (НДДКР), цифрові рішення, використання даних
Зовнішньоекономічний	Оцінює залежність від зовнішніх ринків і технологій	експортна структура, імпорт технологій, зовнішні шоки

Джерело: систематизовано авторами

мул дозволяє усунути вплив різномірності показників, забезпечити їх аналітичну співставність та сформувати єдину безрозмірну шкалу оцінювання.

Подальшим етапом є інтегральне узагальнення нормованих показників. У цьому контексті доцільно застосовувати класичний метод лінійної згортки, або метод зваженої суми, який широко використовується в економічних дослідженнях для розрахунку узагальнених індексів. Такий підхід дає змогу перетворити множину різномірних індикаторів на єдину інтегральну оцінку, що відображає загальний рівень захисту національної економіки.

Узагальнюючий показник може бути визначений за формулою:

$$I = \sum_{i=1}^n w_i * z_i \quad (3)$$

де I – інтегральний показник рівня захисту національної економіки;

w_i – ваговий коефіцієнт i -го показника;

z_i – нормоване значення i -го показника.

Ваговий коефіцієнт відображає ступінь значущості відповідного індикатора в загальній системі оцінювання. Як правило, ваги визначаються експертним шляхом або на основі спеціальних аналітичних процедур, зокрема із застосуванням методу аналізу ієрархій, при цьому їх сукупність має відповідати умові:

$$I = \sum_{i=1}^n w_i * z_i \quad (4)$$

Це означає, що інтегральна оцінка формується як результат зваженого врахування всіх нормованих показників, кожен із яких робить свій внесок у підсумковий результат залежно від стратегічної важливості.

Перевага такого підходу полягає в його гнучкості та універсальності. Він дає змогу враховувати різні групи показників – макроекономічні, цифрово – інфраструктурні, інституційні, інноваційно-технологічні та зовнішньоекономічні – у межах єдиної методичної моделі.

При цьому логіка нормування будується за принципом: чим більш сприятливим є значення показника для стану захисту національної економіки, тим ближчим буде його нормоване значення до одиниці; і навпаки, чим менш сприятливим є значення індикатора, тим ближчим воно буде до нуля.

У підсумку запропонований підхід до нормування та інтегрального узагальнення дозволяє перейти від сукупності окремих аналітичних параметрів до комплексної оцінки, яка є придатною для моніторингу, порівняльного аналізу, виявлення критичних вразливостей та обґрунтування стратегічних рішень у сфері захисту національної економіки в умовах цифрових трансформацій.

Для забезпечення прикладного значення результатів доцільно запровадити шкалу інтерпретації інтегрального показника: високий, достатній, нестійкий і критичний рівні. Це дає можливість не лише проводити порівняльну оцінку, а й визначати критичні зони втручання, які потребують коригування державної політики.

Практичне значення запропонованого підходу. Практичне значення запропонованого підходу полягає в тому, що він дозволяє перейти від фрагментарної оцінки окремих ризиків до комплексного бачення стану національної економіки в умовах цифрових трансформацій, з урахуванням різних груп нормованих показників у межах єдиної методичної моделі. Застосування даного підходу є доцільним для стратегічного планування, моніторингу стану економіки, виявлення критичних вразливостей, підготовки управлінських рішень та узгодження цифрової, інноваційної та економічної політики.

Крім того, запропонований підхід може бути використаний для оцінювання ефективності державних програм цифрового розвитку та регіональних стратегій цифровізації. В українських умовах це особливо важливо, оскільки цифрові зміни відбуваються нерівномірно, а ризики цифрової нерівності, інституційної фрагментарності та залежності від зовнішніх технологічних рішень залишаються високими [4; 6; 9].

Таким чином, методика комплексного оцінювання рівня захисту національної економіки може виконувати не лише аналітичну, а й інструментальну функцію, забезпечуючи зв'язок між діагностикою стану економічної системи та формуванням стратегічних рішень.

Висновки. У статті поглиблено методичний підхід до оцінювання рівня захисту національної економіки в умовах цифрових трансформацій. Доведено, що сучасний логіка захисту економічної системи вимагає інтеграції традиційних макроекономічних індикаторів із цифрово-інфраструктурними, інституційними, інноваційно-технологічними та зовнішньоекономічними характеристиками.

Запропоновано послідовність оцінювання, що охоплює формування системи показників, їх групування, нормування, визначення вагових коефіцієнтів, розрахунок інтегрального показника та інтерпретацію результатів. Обґрунтовано доцільність виділення п'яти функціональних блоків показників, які у сукупності формують цілісну картину стійкості та захисту національної економіки.

Встановлено, що запропонований підхід підвищує обґрунтованість стратегічних рішень, дозволяє своєчасно виявляти критичні вразливості, здійснювати моніторинг динаміки змін та формувати цілісне уявлення про стан економічної системи в умовах цифрових трансформацій. Подальші дослідження доцільно спрямувати на емпіричну апробацію методики, уточнення вагових коефіцієнтів та розроблення сценарних моделей оцінювання рівня захисту національної економіки.

Список використаної літератури:

1. Берназюк О. Роль та місце цифрових технологій у сфері публічного управління. *Інформаційне право*. 2017. № 10. URL: <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2017/10/35.pdf> (дата звернення: 16.06.2026)
2. Вишневський О. С. Цифрова платформізація стратегічного управління економікою України. *Економіка промисловості*. 2021. № 3(95). С. 5–24. DOI: <https://doi.org/10.15407/econindustry.2021.03.005>.

3. Гриценко А. А. Цифровий розвиток: структура, капіталізація та соціалізація. *Економічна теорія*. 2018. № 4. С. 5–20. DOI: 10.15407/etet2018.04.005. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecte_2018_4_3 (дата звернення: 01.07.2026).
4. Дашко І., Михайличенко Л. Цифровізація економіки як нова реальність України в умовах сьогодення. *Економічний простір*. 2024. № 190. С. 237–241. DOI: <https://doi.org/10.32782/2224-6282/190-43>.
5. Кохан В. П. Цифрова платформа як інструмент цифрової економіки. *Право та інновації*. 2021. № 1(33). С. 29–34. DOI: 10.37772/2518-1718-2021-1(33)-4
6. Кулакова С., Житник О. Цифровізація економіки України та e-commerce як її складова. *Herald of Khmelnytskyi National University. Economic Sciences*. 2022. Vol. 312. №. 6(1). Р. 196–201. DOI: [https://doi.org/10.31891/2307-5740-2022-312-6\(1\)-29](https://doi.org/10.31891/2307-5740-2022-312-6(1)-29).
7. Ляшенко В.І. Цифрова модернізація економіки України як можливість проривного розвитку: монографія / В.І. Ляшенко, О.С. Вишневський; НАН України, Ін-т економіки пром-сті. Київ, 2018. 252 с. URL: https://iie.org.ua/wp-content/uploads/monografiyi/2017/Lyashenko_Vishnevsky_2018.pdf (дата звернення: 13.06.2026).
8. Піжук О. І. Цифрова трансформація економіки України: обмеження та можливості : монографія. Ірпінь : Університет ДФС України, 2020. 504 с. URL: <https://ir.dpu.edu.ua/handle/123456789/554> (дата звернення 15.07.2026).
9. Про схвалення Концепції розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018–2020 роки та затвердження плану заходів щодо її реалізації: розпорядження Кабінету Міністрів України від 17.01.2018 № 67-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/67-2018-%D1%80#n13> (дата звернення: 16.07.2026).
10. Цифровізація економіки України: трансформаційний потенціал: монографія. В.П. Вишневський, О.М. Гаркушенко, С.І. Князев, Д.В. Липницький, В.Д. Чекіна; за ред. В.П. Вишневського та С.І. Князева; НАН України, Інститут економіки промисловості. Київ: Академперіодика, 2020. 188 с. URL: https://iie.org.ua/wp-content/uploads/2020/05/mono_vyshnevskiy-2020-digitalization_compressed-1.pdf (дата звернення 02.06.2026).

References:

1. Bernaziuk O. (2017). Rol ta mistse tsyfrovykh tekhnolohii u sferi publichnogo upravlinnia [The role and place of digital technologies in the field of public administration]. *Informatsiine pravo*, no. 10. Available at: <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2017/10/35.pdf> (accessed June 16, 2026)
2. Vyshnevskiy O. S. (2021). Tsyfrova platformizatsiia stratehichnogo upravlinnia ekonomikoju Ukrainy [Digital platformization of strategic management of Ukraine's economy]. *Ekonomika promyslovosti*, no. 3(95), pp. 5–24. DOI: <https://doi.org/10.15407/econindustry.2021.03.005>
3. Hrytsenko A. A. (2018). Tsyfrovyi rozvytok: struktura, kapitalizatsiia ta sotsializatsiia [Digital development: structure, capitalization and socialization]. *Ekonomichna teoriia*, no. 4, pp. 5–20. DOI: <https://doi.org/10.15407/etet2018.04.005> Available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecte_2018_4_3 (accessed July 1, 2026)
4. Dashko I. & Mykhailichenko L. (2024). Tsyfrovizatsiia ekonomiky yak nova realnist Ukrainy v umovakh sohoden-nia [Digitalization of the economy as a new reality of Ukraine under current conditions]. *Ekonomichniy prostir*, no. 190, pp. 237–241. DOI: <https://doi.org/10.32782/2224-6282/190-43>
5. Kokhan V. P. (2021). Tsyfrova platforma yak instrument tsyfrovoi ekonomiky [Digital platform as a tool of the digital economy]. *Pravo ta innovatsii*, no. 1(33), pp. 29–34. DOI: [https://doi.org/10.37772/2518-1718-2021-1\(33\)-4](https://doi.org/10.37772/2518-1718-2021-1(33)-4)
6. Kulakova S., & Zhytnyk O. (2022). Tsyfrovizatsiia ekonomiky Ukrainy ta e-commerce yak yii skladova [Digitalization of Ukraine's economy and e-commerce as its component]. *Herald of Khmelnytskyi National University. Economic Sciences*, no. 312, 6(1), pp. 196–201. DOI: [https://doi.org/10.31891/2307-5740-2022-312-6\(1\)-29](https://doi.org/10.31891/2307-5740-2022-312-6(1)-29)
7. Liashenko V. I. & Vyshnevskiy O. S. (2018). Tsyfrova modernizatsiia ekonomiky Ukrainy yak mozhlyvist pryvnoho rozvytku [Digital modernization of Ukraine's economy as an opportunity for breakthrough development]. Kyiv: Instytut ekonomiky promyslovosti NAN Ukrainy. Available at: https://iie.org.ua/wp-content/uploads/monografiyi/2017/Lyashenko_Vishnevsky_2018.pdf (accessed June 13, 2026)
8. Pizhuk O. I. (2020). Tsyfrova transformatsiia ekonomiky Ukrainy: obmezhenia ta mozhlyvosti [Digital transformation of Ukraine's economy: limitations and opportunities]. Irpin: Universytet DFS Ukrainy. Available at: <https://ir.dpu.edu.ua/handle/123456789/554> (accessed July 15, 2026)
9. Cabinet of Ministers of Ukraine. (2018). Pro skhvalennia Kontseptsii rozvytku tsyfrovoi ekonomiky ta suspilstva Ukrainy na 2018–2020 roky ta zatverdzhennia planu zakhodiv shchodo yii realizatsii: rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 17.01.2018 No. 67-r [On approval of the Concept for the Development of the Digital Economy and Society of Ukraine for 2018–2020 and approval of the action plan for its implementation: Order of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated January 17, 2018 No. 67-r]. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/67-2018-%D1%80#n13> (accessed July 16, 2026)
10. Vyshnevskiy V. P., Harkushenko O. M., Kniaziev S. I., Lypnyskiy D. V. & Chekina V. D. (2020). Tsyfrovizatsiia ekonomiky Ukrainy: transformatsiinyi potentsial [Digitalization of Ukraine's economy: transformational potential]. V. P. Vyshnevskiy & S. I. Kniaziev (Eds.). Kyiv: Akademperiodyka. Available at: https://iie.org.ua/wp-content/uploads/2020/05/mono_vyshnevskiy-2020-digitalization_compressed-1.pdf (accessed June 2, 2026)

Nadiia Fisunenکو, Candidate of Economic Sciences, Head of the Department of Real Estate Development, Finance, Accounting, and Marketing, Ukrainian State University of Science and Technology. **Serhii Dziuba**, Doctor of Technical Sciences, Deputy Director of the Institute for Scientific Work, M.S. Poliakov Institute of Geotechnical Mechanics of the National Academy of Sciences of Ukraine.

METHODOLOGICAL APPROACH TO ASSESSING THE LEVEL OF PROTECTION OF THE NATIONAL ECONOMY IN THE CONDITIONS OF DIGITAL TRANSFORMATIONS

This article presents a methodological approach to assessing the level of protection of the national economy in the context of digital transformation. It is demonstrated that the expanding use of digital technologies, the improvement of platform solutions, the intensification of data flows, the growing dependence of economic processes on digital infrastructure, and the increasing complexity of the external environment are changing not only the conditions under which the economic system operates but also the logic of its protection. It has been established that traditional approaches to assessing the state of the national economy no longer fully account for digital risks, technological dependence, institutional coherence, innovative capacity, and the system's ability to adapt rapidly in the face of structural changes. The paper justifies the need to move from a fragmented analysis of individual indicators to a comprehensive assessment that combines classical macroeconomic parameters with digital-infrastructure, institutional, innovation-and-technology, and foreign economic characteristics. A sequence for assessing the level of protection of the national economy is proposed, covering the development of a system of indicators, their grouping by functional blocks, standardization, determination of weighting coefficients, calculation of an integrated indicator, and interpretation of the results. The study identifies macroeconomic, digital-infrastructure, institutional, innovation-and-technology, and foreign-economic assessment blocks, each of which reflects a distinct aspect of the economic system's resilience and protection. It is proven that the proposed approach allows to increase the analytical validity of strategic decisions, timely identify critical vulnerabilities, monitor the dynamics of changes and form a holistic picture of the state of protection of the national economy. The practical significance of the results lies in the possibility of using the proposed approach for strategic planning, monitoring the state of the economy, identifying critical vulnerabilities, preparing management decisions and improving the state policy of digital development and protection of the national economy.

Keywords: protection of the national economy, digital transformation, assessment, system of indicators, composite indicator, strategic management, digital infrastructure.

Дата надходження статті: 21.07.2026

Дата прийняття статті до публікації: 17.08.2026

Дата публікації статті: 03.09.2026